

سوره الفاتحه

گزارش اجرای طرح پایلوت کارورزی در عرصه

دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دکتر احمدرضا یزدان نیک

عضو کارگروه توسعه علوم پرستاری

معاون آموزشی دانشکده پرستاری و مامایی اصفهان

رسالت اصلی دانشکده های پرستاری:

تربیت پرستارانی:

کارآمد

شایسته و

واجد هویت و اخلاق حرفه ای

برای حفظ و ارتقاء سلامت جامعه

نتایج مطالعات بومی:

○ دانش آموختگان پرستاری:

عدم کفایت مهارتی

عدم احساس هویت حرفه ای

لزوم تجدید نظر در شیوه های آموزشی به ویژه آموزش های بالینی

تاکیدهای کوریکولوم جدید آموزشی:

- کسب مهارت‌های بالینی در کارورزی‌ها
- افزایش استقلال دانشجو
- توسعه تفکر انتقادی
- ارتقاء مهارت‌های حل مسئله
- ارتقاء تصمیم‌گیری بالینی

موانع و چالشهای آموزش پرستاری:

- عدم ادغام آموزش و ارائه خدمات پرستاری
- به کارگیری ناکافی دانشجویان در ارائه خدمات پرستاری
- استفاده ناکافی از ظرفیت پرستاران بالینی برای آموزش دانشجویان
- کمبود مربی متبحر بالینی
- افزایش پذیرش دانشجویان در سالهای اخیر

اختلال در روند اجتماعی شدن و هویت یابی دانشجویان

افزایش گسست تئوری- بالین

پیشینه طرح:

- تلاش های دانشجویان پرستاری دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی اصفهان در سالهای ۸۶ و ۸۷
- مقیم سازی دانشجویان در بالین در دانشگاه های علوم پزشکی مشهد، شهید بهشتی و اخیرا شیراز
- تلاش شورای نمایندگان صنفی دانشجویان پرستاری کشور در سال ۱۳۹۵ در خصوص پرداخت حقوق در عرصه با رایزنی با معاونت پرستاری وقت با محوریت شورای صنفی اصفهان
- طرح مشکل در نشست کارگروه توسعه علوم پرستاری در یزد در تاریخ ۲۶ و ۲۷ اردیبهشت ۹۵
- ارائه پیش نویس اولیه طرح کارورزی در عرصه در نشست کارگروه در شهرکرد در تاریخ ۹ و ۱۰ شهریور ۹۵ و تصویب آن
- تکمیل و نهایی سازی آیین نامه طرح با استفاده از نظرات اعضای کارگروه توسعه و اعضای منتخب دانشکده های پرستاری منطقه هفت آمایشی و دانشجویان و مدیران پرستاری
- تصویب طرح در ششمین نشست کشوری کارگروه توسعه در روزهای ۱۶ و ۱۷ اردیبهشت ۹۶ در دانشگاه علوم پزشکی کاشان پس از نظرخواهی از دانشکده های پرستاری دانشگاههای علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی، ایران و مشهد
- تصویب طرح در شورای آموزشی دانشگاه و اخذ مجوز پایلوت طرح از معاونت آموزشی وزارت متبوع

اهداف طرح کارورزی در عرصه:

○ هدف کلی:

ارتقاء صلاحیت دانش آموختگان کارشناسی پرستاری در ارائه خدمات پرستاری

○ اهداف اختصاصی:

○ بازنگری ساختار آموزش بالینی در قالب سه گانه کارآموزی، کار آموزشی در عرصه و کارورزی

○ طراحی و اجرای آزمون صلاحیت بالینی

○ طراحی و اجرای برنامه همکاری بین دانشکده و مراکز آموزشی درمانی بمنظور مقیم نمودن دانشجو در مرحله سوم.

○ تقویت فرایند اجتماعی شدن و توسعه هویت حرفه ای دانشجویان پرستاری

○ ارتقا خودکارآمدی و تقویت مهارتهای بالینی دانش آموختگان

اقدامات پیش از اجرای طرح:

- جلسه اجرائی سازی طرح کارورزی در عرصه در تاریخ ۳۰/۸/۹۶ در عالی ترین سطح با حضور ریاست محترم دانشگاه، معاونت محترم آموزشی دانشگاه، معاون دانشجویی، ریاست محترم مرکز آموزشی درمانی الزهرا، دبیر کارگروه توسعه، ریاست دانشکده پرستاری، معاونت‌های آموزشی دانشکده های پزشکی و پرستاری و مدیر پرستاری دانشگاه
- تشکیل کمیته اجرائی کارورزی در عرصه
- تدوین شیوه نامه اجرائی طرح با مشارکت ذیتفعان
- انعقاد تفاهم نامه همکاری بین دانشکده و بیمارستان و مشخص کردن حدود وظایف و تعهد طرفین
- برگزاری جلسات توجیهی دانشجویان و جلسات هماهنگی با مدیر پرستاری، سوپروایزرین، سرپرستاران و اساتید ناظر به منظور آشناسازی با طرح و شیوه نامه اجرائی طرح
- مکاتبه و پیگیری جهت تامین اعتبار مالی پرداخت کمک هزینه دانشجویان و تصویب آن توسط هیات امنای دانشگاه

جدول شماره ۱: کارآموزی دوره کارشناسی پیوسته رشته پرستاری

کد درس	عنوان کارآموزی	واحد	ساعت	پیش نیاز
۳۶	اصول و مهارتهای پرستاری	۱	۵۱	
۳۷	پرستاری بهداشت مادر و نوزاد	۲	۱۰۲	
۳۸	پرستاری سلامت جامعه/فرد و خانواده/محیط	۲	۱۰۲	
۳۹	پرستاری بزرگسالان/سالمندان(۱)	۲	۱۰۲	
۴۰	پرستاری بزرگسالان/سالمندان(۲)	۲	۱۰۲	۳۹
۴۱	پرستاری بزرگسالان/سالمندان(۳)	۲	۱۰۲	۴۰
۴۲	پرستاری در مشکلات شایع ایران	۱	۵۱	
۴۳	پرستاری کودک سالم و پرستاری بیماریهای کودکان	۲	۱۰۲	
۴۴	پرستاری بهداشت روان و پرستاری بیماریهای روان	۲	۱۰۲	
۴۵	پرستاری مراقبتهای ویژه	۱	۵۱	
۴۶	فارماکولوژی بالینی	۱	۵۱	
۴۷	کارآموزی پرستاری اتاق عمل	۱	۵۱	
جمع واحد		۹۶۹	۹۶۹	

جدول شماره ۲: کارورزی دوره کارشناسی پیوسته پرستاری

مدت کارورزی	ساعت	واحد	عنوان کارورزی	کد درس
یک ماه	۱۳۶	۲	مادران و نوزادان	۴۸
یک ماه	۱۳۶	۲	بهداشت جامعه	۴۹
سه ماه و نیم	۴۷۶	۷	پرستاری بزرگسالان / سالمندان ۱-۳ و پرستاری مراقبت در منزل	۵۰
یک ماه	۱۳۶	۲	کودکان	۵۱
یک ماه و نیم	۲۰۴	۳	مراقبت های ویژه	۵۲
یک ماه	۱۳۶	۲	مدیریت	۵۳
یک ماه	۱۳۶	۲	پرستاری اورژانس و فوریتها	۵۴
	۱۳۶۰	۲۰	جمع واحد	

مرحله اجرای طرح:

- برگزاری آزمون پیش کارورزی در پایان ترم شش به صورت آسکی در قالب هفت ایستگاه مهارتی به مدت ۹۰ دقیقه برای هر دانشجو بر اساس آیین نامه آزمون پیش کارورزی
- معرفی دانشجویان قبول شده در آزمون به واحد آموزش جهت تنظیم برنامه کارورزی
- اقدام جهت صدور بیمه نامه مسئولیت حرفه ای دانشجویان با بالاترین سطح تعهد
- تهیه اتیکت دانشجویی با عنوان اینترنشیپ پرستاری برای دانشجویان
- تهیه مهر دانشجویی با عنوان دانشجوی اینترنشیپ پرستاری
- معرفی دانشجویان به بیمارستان در قالب گروههای ۵-۶ نفره و مشخص کردن بخشهای کارورزی به صورت کارورزی یک ماهه در هر بخش
- تنظیم و ارسال برنامه نظارت ناظرین به بیمارستان

مرحله اجرای طرح:

- معرفی دانشجویان به واحد کارگزینی جهت ثبت در سیستم حضور و غیاب الکترونیک و سیستم تغذیه
- معرفی دانشجویان به واحد نقلیه جهت مشخص کردن سرویس ایاب و ذهاب
- معرفی دانشجویان به سرپرستاران بخشها توسط دفتر پرستاری
- برگزاری کارگاه دو روزه آشنایی با مقررات و سیاستهای بیمارستان، ایمنی بیمار و ....
- تنظیم برنامه ماهانه کارورزی دانشجویان هر بخش توسط سرپرستاران مربوطه به صورت شیف در گردش
- آشناسازی دانشجویان با بخش در دو تا سه روز اول در شیف صبح توسط سرپرستار یا استاف بخش
- نظارت بر چگونگی برگزاری کارورزی توسط اساتید ناظر مقیم در بیمارستان طبق برنامه تنظیمی

مرحله اجرای طرح:

- انجام کارورزی دانشجو طبق ضوابط شیوه نامه اجرایی در کنار همکار آموزشی یا پرستار مسئول
- ارزشیابی دانشجو به صورت مشترک توسط سرپرستار و استاد ناظر بالینی بر اساس لاگ بوک مربوطه
- بازدید منظم از بیمارستان توسط مدیران گروههای آموزشی معاون آموزشی و رئیس دانشکده جهت اطمینان از روند مناسب اجرای برنامه
- برگزاری جلسات هماهنگی با دانشجویان، سرپرستاران بخشهای درگیر، سوپروایزر آموزشی و مترون بیمارستان به منظور بیان مشکلات و حل آنها
- ارسال لیست حضور و غیاب دانشجو به دانشکده
- ارسال لیست حضور و غیاب به گروههای آموزشی جهت احتساب کسری نمره، تعیین جبرانی مربوطه و نحوه برخورد با دانشجو
- تنظیم لیست حقوقی جهت پرداخت کمک هزینه ماهیانه دانشجویان بر اساس میزان کارکرد

ارزشیابی برنامه:

- انجام بازدیدها و سرکشی های منظم طبق برنامه توسط اساتید ناظر و ارسال گزارشهای مکتوب به مدیران گروه ها و آنالیز گزارشها
  - انجام بازدید های غیر منتظره توسط مدیران گروه ها، معاون آموزشی و ریاست دانشکده از بخشها و بررسی چگونگی اجرای برنامه و گرفتن بازخورد از دانشجویان
  - پایش اجرای برنامه با گرفتن بازخورد مداوم از دانشجویان از طریق گروه مجازی مربوطه
  - پر کردن فرم خودکارآمدی در ابتدا و انتهای هر نیمسال توسط دانشجویان و آنالیز کمی
- نتایج
- انجام مصاحبه با دانشجویان و آنالیز کیفی محتوای مصاحبه ها در پایان نیمسال اول اجرای برنامه
  - ارائه گزارش اجرای برنامه در دو نیمسال در معاونت آموزشی وزارت متبوع و دریافت مجوز تمدید پایلوت طرح به مدت دو نیمسال

نقاط قوت یا پیامدهای مثبت برنامه:

- افزایش استقلال دانشجو در ارائه مراقبت از بیمار
- افزایش اعتماد بنفس حرفه ای در دانشجویان
- افزایش انگیزه و رضایتمندی دانشجویان به واسطه قرار گرفتن در جایگاه پرستار و دریافت پاداش مادی برای ارائه خدمات
- جبران بخشی از کمبود نیروی پرستاری از طریق درگیر شدن دانشجویان در ارائه مراقبت های پرستاری
- کاهش گسست تئوری- بالین از طریق آموزش و یادگیری دانشجویان در شرایط واقعی و درگیر شدن پرستاران بالینی در آموزش دانشجویان
- کمک به اجرای بهینه قانون بهره وری نیروی انسانی پرستاری از طریق کاهش اضافه کار اجباری پرسنل پرستاری و بهبود نسبت پرستار به تخت
- افزایش ضریب استاد به دانشجو از طریق آزاد شدن ظرفیت آموزشی دانشکده و کاهش بارکاری اساتید و امکان افزایش پذیرش دانشجو

نقاط قوت یا پیامدهای مثبت برنامه:

- عملیاتی شدن آیین نامه توسعه همکاری مراکز آموزشی درمانی با دانشکده های پرستاری در تربیت پرستار (موسوم به آیین نامه نشست اصفهان)
- ارتقاء فرایند اجتماعی شدن حرفه ای و در نتیجه رشد هویت حرفه ای دانشجویان از طریق درگیر شدن زودرس در ایفای نقشهای حرفه ای و آمادگی برای ایفای نقشهای حرفه ای پرستار
- توسعه خود کارآمدی و تقویت مهارتهای تصمیم گیری و استدلال بالینی و در نتیجه توسعه صلاحیت بالینی دانشجویان
- صرفه جویی در منابع مالی دانشگاه از طریق کاهش میزان حق التدریس
- تقویت ارتباط همسطح و صمیمانه بین دانشجویان و پرستاران شاغل و توسعه مهارتهای ارتباطی دانشجویان
- توسعه دانش پرستاران بالینی از طریق تعامل و کار مستقیم با دانشجویان

نقاط ضعف یا پیامدهای منفی برنامه:

- افزایش خطر روتین محوری زودرس دانشجویان در ارائه مراقبتهای پرستاری
- خطر دور شدن دانشجویان از اساتید و کمرنگ شدن مبانی نظری در ارائه مراقبتهای پرستاری
- خطر سوء استفاده از دانشجویان و سپردن کار بیش از حد و منافی با آیین نامه به دانشجویان
- دشواری ارزشیابی دانشجویان به علت عدم حضور مستمر اساتید و چندگانگی عوامل درگیر در ارزشیابی
- دشواری نظارت بر کیفیت آموزش بالینی در شیفتهای عصر و شب
- کمرنگ شدن نقش حمایتی اساتید پرستاری و افزایش احتمال قرار گرفتن دانشجویان در معرض استرسهای شدید

راهکارهای برطرف کردن چالش های برنامه

- استفاده از ظرفیت اساتید هیات علمی مستقر در بالین برای نظارت گسترده آموزشی
- گنجاندن برنامه ها و کارگاههای آموزشی در طول برنامه
- پیاده سازی دقیق طرح کیس متد در تقسیم کار دانشجویان و محدود سازی بیماران تفویض شده به دانشجو
- استفاده از لاگ بوک الکترونیک برای روان سازی ارزشیابی
- تاکید بر مدنظر قرار دادن استاندارد کمی و کیفی نیروی پرستاری و پرهیز از جایگزینی دانشجویان به جای پرسنل پرستاری
- تامین منابع پایدار برای پرداخت کمک هزینه دانشجویان
- آموزش پرستاران همکار آموزشی طرح در خصوص آیین نامه و شیوه نامه اجرایی طرح

